

Opzienbarend rechtsgeding na tragisch sterfgeval

DE SCHEPENBANK van Oirsbeek hield op 1 Juli 1751 een buitengewone zitting op de hoeve Wijgelraede te **Bingelrade**. Het was een droevige zaak, welke schepenen en drossaard op deze ongebruikelijke plaats bijeen had gebracht. De bewoonster van de boerderij had zich in een vlaag van waanzin de keel doorgesneden en was later aan de opgelopen verwondingen gestorven. De schepenbank had nu de taak, ter plaatse het verloop van deze tragedie zo nauwkeurig mogelijk vast te stellen.

Het eerste werd de man van de ongelukkige gehoord. De ellende was begonnen op de avond van Pasen, nu enige maanden geleden, zo vertelde hij. Het echtpaar bad gezamenlijk de Rozenkrans, toen zijn vrouw plotseling een stekende pijn in haar rug voelde, gevolgd door een aanval van benauwdheid, zodat zij met bidden moest ophouden. Deze aanvallen herhaalden zich gedurende de volgende weken en werden steeds erger. Het echtpaar wendde zich tot een in die dagen bekende chirurgijn (dokter), die in Simpelveld woonde. Geneesmiddelen konden hier geen baat brengen, verklaarde de zeergeleerde heer. Alle heil moest komen van geestelijke middelen, omdat — volgens hem — de vrouw „van eene quade handt geraeckt waere”. Met andere woorden: de chirurgijn was van mening, dat de vrouw behekst was! Het echtpaar trok naar de Capucijnen te Wittem, waar de vrouw

werd „overlezen” en een purgeermiddel kreeg. De paters gaven haar ook gewijd water en brood mee en reliquieën, die om de hals werden gedragen. Het bracht geen baat. Opnieuw ging de patient naar de Simpelveldse chirurgijn. Deze stuurde haar nu naar de pastoor van Glimbach (Gladbach). Zij werd nogmaals „overlezen”, maar wederom zonder succes. Weer ging de tocht naar Simpelveld. Maar de chirurgijn hield voet bij stuk. Alleen geestelijke middelen konden zijn patient helpen....

Enige dagen voor haar tragische daad was de zieke 's ochtends tussen vijf en zes uur uit haar woning weg gelopen. Haar man was op dat ogenblik op het veld, waar hij klaver voor het vee sneed. Hij kreeg plotseling het gevoel, dat er iets ernstigs gebeurd was, verklaarde hij. Zonder duidelijke aanleiding werd hij door vrees bevangen. Hij had de „maiseegsel” (de zeis om te maaien) op de grond geworpen en was naar huis gesneld. Hij trof de woning verlaten aan. Zijn vrouw was verdwenen, maar de volle emmers met melk bevestigden dat zij eerst nog d. koeien gemolken had. Tezamen met twee zwagers ging hij haar zoeken. Uren later vonden zij haar in een veld bij „Eetsenraede”. met moeite slaagd ende drie mannen erin haar te bewegen, met hen naar huis terug te keren. Op een vraag, of zij van plan was

geweest haar zelf „quaet te doen” antwoordde zij met een gefluisterd „neen”!.

TWEE DAGEN[☆] later, terwijl zij met drie andere vrouwen stond te praten, had de ongelukkige zich eenklaps omgedraaid en was in de „mistpoel” (poel bij de mesthoop op het boerenerv) gesprongen. Zij werd er uit getrokken, waarna zij als een kind begon te huilen.

De avond voordat zij zich de dodelijke wonde toebracht, was de vrouw normaal gaan slapen. Tegen het aanbreken van de morgen werd haar man wakker, omdat hij haar door de kamer hoorde.

Op zijn vraag, waar zij heen wilde gaan, antwoordde zij, dat zij een opening in haar hals had. Zij verklaarde niet te weten, hoe die er gekomen was. Later bleek, dat zij een scheermes had gebruikt. Toen de man de wond zag, was hij zo geschrokken, dat hij voor korte tijd het bewustzijn verloor.

Een broer van de vrouw getuigde, dat hij — gewaarschuwd door zijn zwager — een zekere Beckers, die op de Gracht bij Oirsbeek woonde en heelmeeester was, was gaan halen. Deze stelde vast, dat de luchtpijp van de vrouw gedeeltelijk was doorgesneden. Hij had de wond dicht genaaid en een verband aangelegd. Het verband moest men later echter weer ver-

wijderen, omdat de gewonde anders geen adem kon halen.

HET EERSTE[☆] onderzoek in deze zaak had aan het sterfbed van de vrouw plaats gevonden. Daarbij waren de drossaard, twee schepenen en de secretaris van de schepenbank aanwezig geweest. De ongelukkige bekende, dat zij zich de verwonding met 'n scheermes had toegebracht. Dit werd later in het stro van het bed gevonden. Zij vroeg vergiffenis voor haar daad en smeekte, dat haar bezittingen niet in beslag zouden worden genomen. Anders zouden haar kinderen tot de bedelstaf worden gebracht.

Ook de pastoor van de parochie **Bingelrade** werd als getuige gehoord. Hij verklaarde, dat de vrouw steeds als een goede christen had geleefd. Wel had zij soms dingen gedaan, die bewezen dat zij bij tijden niet normaal was. Maar zij had daar achteraf steeds spijt van gehad. Hij was overtuigd, dat zij voor haar daad niet verantwoordelijk kon worden gesteld. Daarom vroeg hij „op oeyde knijen, dat haer oock de geweyde aerde op de kerckhooft niet geweygert maght worden”. Een Capucijnner pater uit Wittem legde een verklaring in gelijke geest af. Dit was beslissend voor de schepenbank. Zij verleende toestemming, om de overledene in gewijde aarde te begraven. De begrafenis moest echter in alle eenvoud geschieden, terwijl de nabestaanden de kosten van het gerechtelijk onderzoek moesten dragen.

JOURNALIST

Limburgsch
Journaal